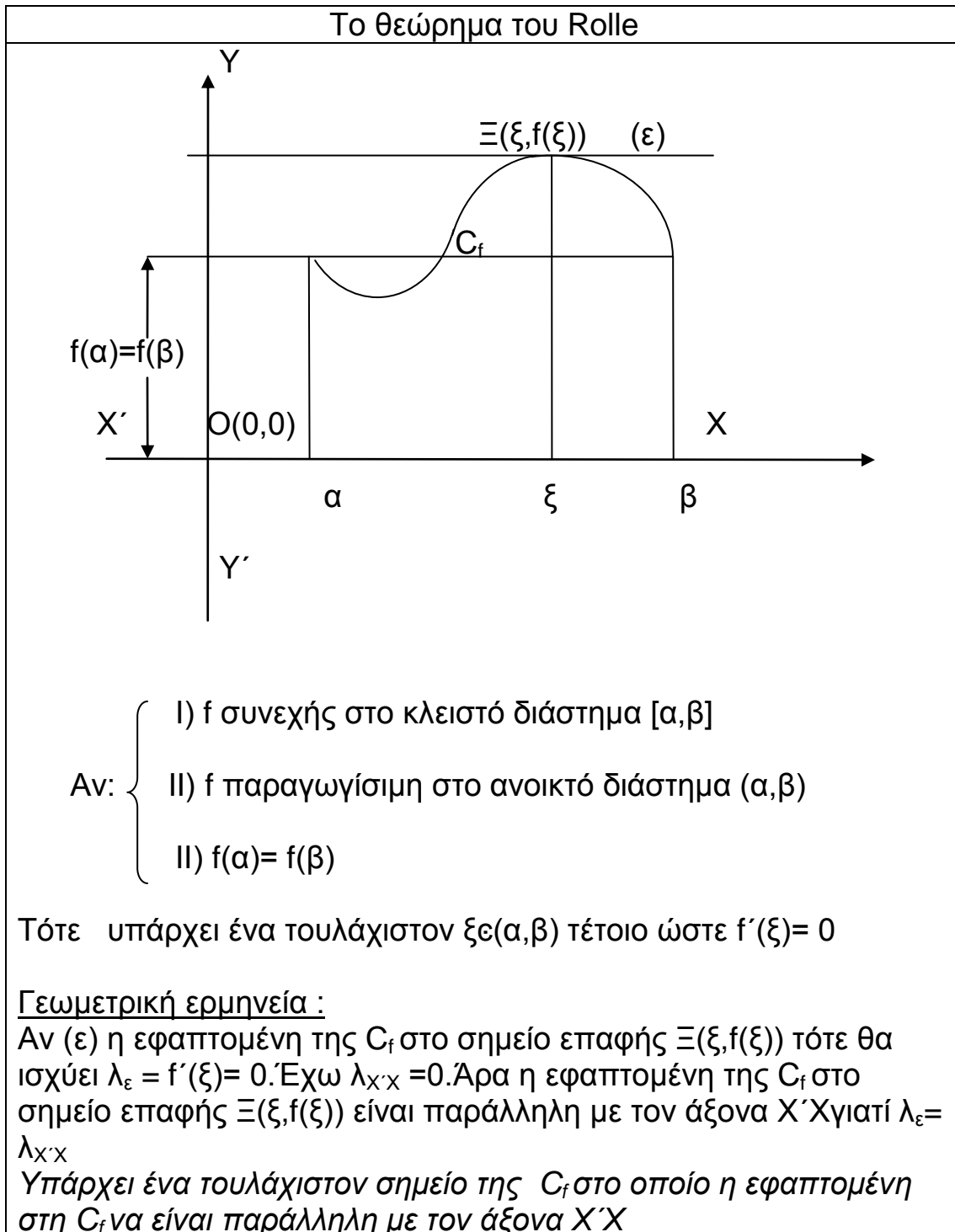
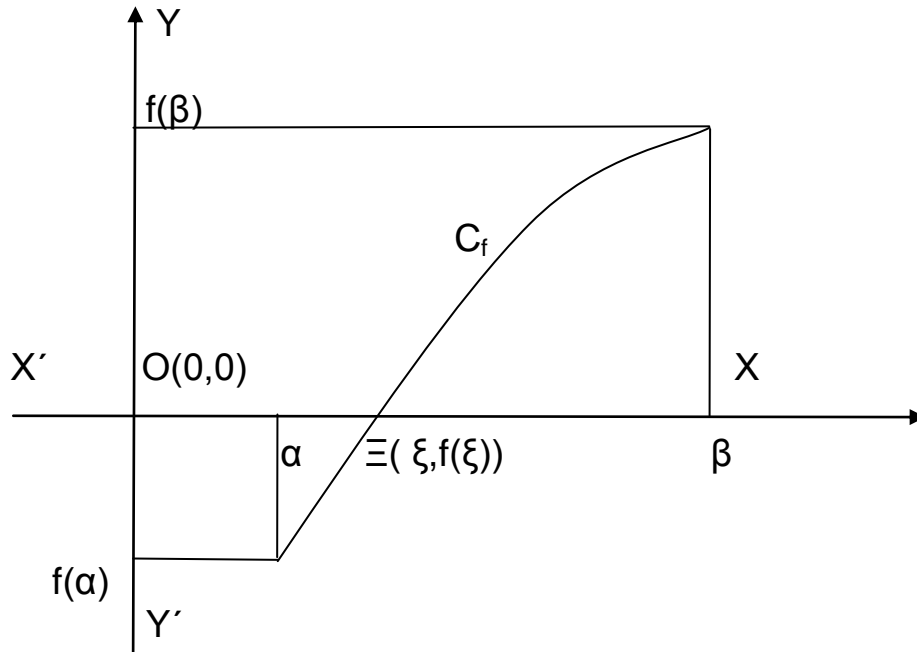

ΤΑ ΘΕΩΡΗΜΑΤΑ BOLZANO – ROLLE-ΜΕΣΗΣ ΤΙΜΗΣ

Το θεώρημα του Bolzano

Av: $\left\{ \begin{array}{l} \text{I) } f \text{ συνεχής στο κλειστό διάστημα } [\alpha, \beta] \\ \text{II) } f(\alpha) \cdot f(\beta) < 0 \end{array} \right.$

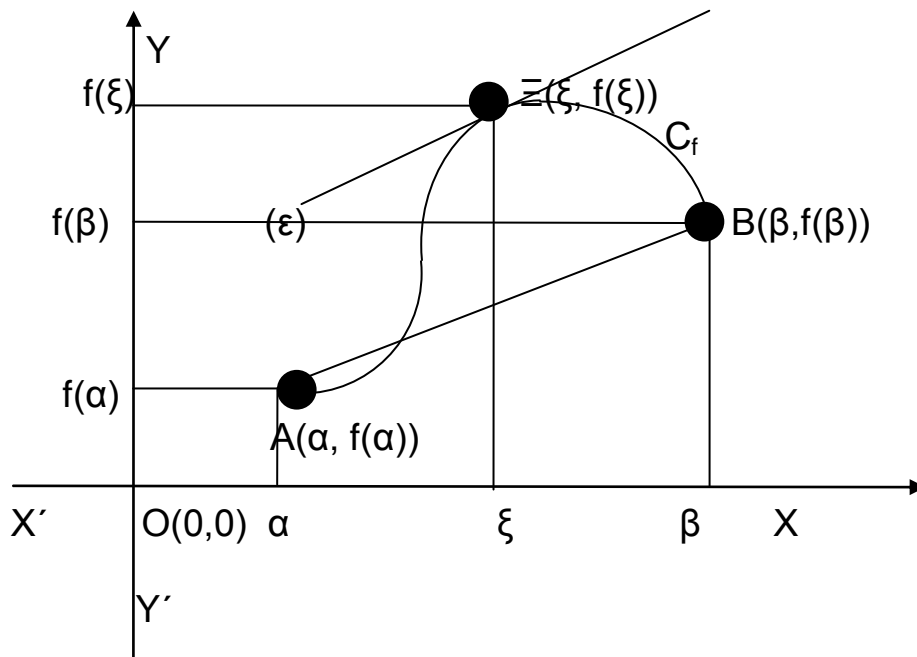
Τότε υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο ώστε $f(\xi) = 0$

Γεωμετρική ερμηνεία :

Υπάρχει σημείο της $\Xi(\xi, f(\xi))$ της C_f με $f(\xi) = 0$ Άρα $\Xi(\xi, f(\xi)) \in X'X$

Η C_f τέμνει τον άξονα $X'X$

Το θεώρημα της μέσης τιμής

Av: { I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\alpha, \beta]$
 II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (α, β)

Τότε υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο ώστε $f'(\xi) = \frac{f(\beta) - f(\alpha)}{\beta - \alpha}$

Γεωμετρική ερμηνεία :

Αν (ε) η εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $\Xi(\xi, f(\xi))$ τότε θα

ισχύει $\lambda_\varepsilon = f'(\xi) = \frac{f(\beta) - f(\alpha)}{\beta - \alpha}$

Η ευθεία AB έχει συντελεστή διεύθυνσης $\lambda_{AB} = \frac{f(\beta) - f(\alpha)}{\beta - \alpha}$

Άρα η εφαπτομένη της C_f στο σημείο επαφής $\Xi(\xi, f(\xi))$ είναι παράλληλη με την ευθεία AB γιατί $\lambda_\varepsilon = \lambda_{AB}$

Υπάρχει ένα τουλάχιστον σημείο της C_f στο οποίο η εφαπτομένη στη C_f να είναι παράλληλη με την ευθεία AB

ΤΟ ΘΕΩΡΗΜΑ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΤΙΜΩΝ

Av : $\left\{ \begin{array}{l} \text{I) Η } f \text{ συνεχής στο κλειστό διάστημα } [α,β] \\ \text{II) } f(α) \neq f(β) \end{array} \right.$

Τότε για κάθε αριθμό $κ$ μεταξύ των $f(α)$ και $f(β)$ υπάρχει ένα τουλάχιστον $ξ \in (α,β)$ τέτοιο ώστε $f(ξ) = κ$

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

1.

Έστω η δυο φορές παραγωγίσιμη συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ και οι αριθμοί $0 < α < β$ ώστε $f(α) = β$, $f(β) = α$ και $f(α+β) = 0$. Να δείξετε ότι:

I) υπάρχει $x_0 \in (α,β)$ ώστε $f(x_0) = x_0$

II) υπάρχουν $ξ_1, ξ_2 \in (α,β)$ με $ξ_1 < ξ_2$ ώστε $f'(ξ_1) \cdot f'(ξ_2) = 1$

III) η εξίσωση $f''(x) = 0$ έχει λύση στο $(α, α+β)$

I) Θεωρώ τη συνάρτηση $g(x) = f(x) - x$

$$g(α) = f(α) - α = β - α$$

$$g(β) = f(β) - β = α - β$$

$$g(α) \cdot g(β) = (β - α)(α - β) = (β - α)[-(β - α)] = -(β - α)^2 < 0$$

$$(α \neq β \Rightarrow α - β \neq 0 \text{ ή } (α - β)^2 > 0 \text{ ή } -(α - β)^2 < 0)$$

Επειδή η συνάρτηση f είναι παραγωγίσιμη θα είναι και συνεχής. Οπότε η g είναι συνεχής ως διαφορά συνεχών συναρτήσεων

Οπότε: $\left\{ \begin{array}{l} \text{I) } g \text{ συνεχής στο } [α,β] \\ \text{II) } g(α) \cdot g(β) < 0 \end{array} \right.$

Άρα η συνάρτηση g ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος του Bolzano στο κλειστό διάστημα $[α,β]$. Οπότε θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (α,β)$ τέτοιο ώστε $g(x_0) = 0$

$$\left. \begin{array}{l} g(x_0) = 0 \\ x_0 \in (α,β) \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} f(x_0) - x_0 = 0 \\ x_0 \in (α,β) \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} f(x_0) = x_0 \\ x_0 \in (α,β) \end{array} \right\}$$

II)

I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[α, x_0]$ (ως παραγωγίσιμη)

II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(α, x_0)$

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[\alpha, x_0]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi_1 \in (\alpha, x_0)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f'(\xi_1) = \frac{f(x_0) - f(\alpha)}{x_0 - \alpha}$$

$$f'(\xi_1) = \frac{f(x_0) - f(\alpha)}{x_0 - \alpha} = \frac{x_0 - \beta}{x_0 - \alpha}$$

- I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[x_0, \beta]$ (ως παραγωγίσιμη) }
 II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (x_0, β) }

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[x_0, \beta]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi_2 \in (x_0, \beta)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f'(\xi_2) = \frac{f(\beta) - f(x_0)}{\beta - x_0}$$

$$f'(\xi_2) = \frac{f(\beta) - f(x_0)}{\beta - x_0} = \frac{\alpha - x_0}{x_0 - \alpha} = \frac{x_0 - \beta}{x_0 - \alpha}$$

$$f'(\xi_1) f'(\xi_2) = \frac{x_0 - \beta}{x_0 - \alpha} \cdot \frac{x_0 - \alpha}{x_0 - \beta} = 1$$

III)

- I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\alpha, \beta]$ (ως παραγωγίσιμη) }
 II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (α, β) }

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[\alpha, \beta]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi_3 \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f'(\xi_3) = \frac{f(\beta) - f(\alpha)}{\beta - \alpha}$$

$$f'(\xi_3) = \frac{f(\beta) - f(\alpha)}{\beta - \alpha} = \frac{\alpha - \beta}{\beta - \alpha} = \frac{-(\beta - \alpha)}{\beta - \alpha} = -1$$

I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\beta, \alpha + \beta]$ (ως παραγωγίσιμη)

II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(\beta, \alpha + \beta)$

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[\beta, \alpha + \beta]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi_3 \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f'(\xi_4) = \frac{f(\alpha + \beta) - f(\beta)}{\alpha + \beta - \alpha}$$

$$f'(\xi_4) = \frac{f(\alpha + \beta) - f(\beta)}{\alpha + \beta - \alpha} = \frac{0 - \beta}{\beta} = \frac{-\beta}{\beta} = -1$$

Οπότε $f'(\xi_3) = f'(\xi_4)$

I) f' συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\xi_3, \xi_4]$ ως παραγωγίσιμη

II) f' παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (ξ_3, ξ_4)

III) $f'(\xi_3) = f'(\xi_4)$

Οπότε η συνάρτηση f' ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος του Rolle στο κλειστό διάστημα $[\xi_3, \xi_4]$. Άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (\xi_3, \xi_4)$ τέτοιο ώστε να ισχύει $f''(\xi) = 0$

2.

Έστω η δυο φορές παραγωγίσιμη συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με

$$f(0) = 1, f(1) = 2 \text{ και } f(2) = 7$$

α) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f'(x) = 4$ έχει τουλάχιστον μια λύση στο $(0, 2)$

β) Να βρείτε τους $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$, ώστε για την συνάρτηση $g(x) = \alpha x^2 + \beta x + f(x)$ να ισχύουν οι προϋποθέσεις του Rolle στα διαστήματα $[0, 1]$ και $[1, 2]$

γ) Να αποδείξετε ότι εξίσωση $f''(x) = 0$ έχει τουλάχιστον μια λύση στο $(0, 2)$

1)

I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[0, 1]$ (ως παραγωγίσιμη)

II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(0, 1)$

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[0, 1]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi_1 \in (0, 1)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f'(\xi_1) = \frac{f(1) - f(0)}{1 - 0}$$

$$f'(\xi_1) = \frac{2 - 1}{1 - 0} = 2 - 1 = 1$$

I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[1, 2]$ (ως παραγωγίσιμη)

II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(1, 2)$

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[1, 2]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi_2 \in (1, 2)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f'(\xi_2) = \frac{f(2) - f(1)}{2 - 1}$$

$$f'(\xi_2) = \frac{7 - 2}{2 - 1} = 7 - 2 = 5$$

Έχω $0 < \xi_1 < 1 < \xi_2 < 2$. Οπότε $\xi_1 < \xi_2$

I) f' συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\xi_1, \xi_2]$ (ως παραγωγίσιμη)

II) $1 = f'(\xi_1) < 4 < f'(\xi_2) = 5$

Οπότε σύμφωνα με το θεώρημα των ενδιάμεσων τιμών υπάρχει $\xi \in [\xi_1, \xi_2]$ τέτοιο ώστε $f'(\xi) = 4$

Έχω $1 < \xi_1 \leq \xi \leq \xi_2 < 2$ Οπότε $\xi \in (1, 2)$

Άρα υπάρχει $\xi \in (1, 2)$ τέτοιο ώστε $f'(\xi) = 4$

II)

Η g είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως άθροισμα παραγωγίσιμων συναρτησεων. Η g είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως άθροισμα παραγωγίσιμων συναρτησεων

Η g για να ικανοποιεί το θεώρημα του Rolle στο κλειστό διάστημα $[0, 1]$ θα πρέπει να ισχύει:

I) g συνεχής στο κλειστό διάστημα $[0, 1]$

II) g παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(0, 1)$

III) $g(0) = g(1)$

$$g(0) = g(1) \Leftrightarrow \alpha \cdot 0^2 + \beta \cdot 0 + f(0) = \alpha \cdot 1^2 + \beta \cdot 1 + f(1) \Leftrightarrow$$

$$1 = \alpha + \beta + 2 \Leftrightarrow \alpha + \beta = 1 - 2 \Leftrightarrow \alpha + \beta = -1$$

Η g για να ικανοποιεί το θεώρημα του Rolle στο κλειστό διάστημα $[1, 2]$ θα πρέπει να ισχύει:

- I) g συνεχής στο κλειστό διάστημα $[1, 2]$
- II) g παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(1, 2)$
- III) $g(1) = g(2)$

$$g(1) = g(2) \Leftrightarrow \alpha \cdot 1^2 + \beta \cdot 1 + f(1) = \alpha \cdot 2^2 + \beta \cdot 2 + f(2) \Leftrightarrow$$

$$\alpha + \beta + 2 = 4\alpha + 2\beta + 7 \Leftrightarrow 4\alpha + 2\beta - \alpha - \beta = 2 - 7 \Leftrightarrow 3\alpha + \beta = -5$$

$$\left. \begin{array}{l} \alpha + \beta = -1 \\ 3\alpha + \beta = -5 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} -\alpha - \beta = 1 \\ 3\alpha + \beta = -5 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} -\alpha - \beta = 1 \\ -\alpha - \beta + 3\alpha + \beta = -5 + 1 \end{array} \right\}$$

$$\Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} -\alpha - \beta = 1 \\ 2\alpha = -4 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} \beta = -1 - \alpha \\ \frac{2\alpha}{2} = \frac{-4}{2} \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} \beta = -1 - (-2) \\ \alpha = -2 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} \beta = -1 + 2 \\ \alpha = -2 \end{array} \right\}$$

$$\Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} \beta = 1 \\ \alpha = -2 \end{array} \right\}$$

III)

- I) g συνεχής στο κλειστό διάστημα $[0, 1]$ ως παραγωγίσιμη
- II) g' παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(0, 1)$
- III) $g(0) = g(1)$

Οπότε η συνάρτηση g ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος του Rolle στο κλειστό διάστημα $[0, 1]$. Άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_1 \in (0, 1)$ τέτοιο ώστε να ισχύει $g'(x_1) = 0$

- I) g συνεχής στο κλειστό διάστημα $[1, 2]$ ως παραγωγίσιμη
- II) g παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(1, 2)$
- III) $g(1) = g(2)$

Οπότε η συνάρτηση g ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος του Rolle στο κλειστό διάστημα $[1, 2]$. Άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_2 \in (1, 2)$ τέτοιο ώστε να ισχύει $g'(x_2) = 0$

$$g'(x) = (-2x^2 + x + f(x))' = (-2x^2)' + (x)' + f'(x) = -2(x^2)' + 1 + f'(x) =$$

$$= -2 \cdot 2x + 1 + f'(x) = -4x + 1 + f'(x)$$

Η g' είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως άθροισμα παραγωγίσιμων συναρτησεων

Έχω $0 < x_1 < 1 < x_2 < 2$ Οπότε $x_1 < x_2$

- I) g' συνεχής στο κλειστό διάστημα $[x_1, x_2]$ ως παραγωγίσιμη
 II) g' παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (x_1, x_2)
 III) $g'(x_1) = g'(x_2)$

Οπότε η συνάρτηση g' ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος του Rolle στο κλειστό διάστημα $[x_1, x_2]$. Άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (x_1, x_2)$ τέτοιο ώστε να ισχύει $g''(x_0) = 0$

3.

Έστω η συνεχής συνάρτηση $f: [\alpha, \beta] \rightarrow \mathbb{R}$ και ο αριθμός $\gamma \in (\alpha, \beta)$ ώστε $f(\alpha) < f(\beta) < f(\gamma)$. Να δείξετε ότι :

- I) Η f δεν είναι «1-1»
 II) Αν η f είναι παραγωγίσιμη στο (α, β) τότε η εξίσωση $f'(x) = 0$ έχει μια τουλάχιστον λύση στο (α, β)
 III) Αν η f είναι δυο φορές παραγωγίσιμη στο $[\alpha, \beta]$ υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο ώστε $f''(\xi) < 0$

I) Έστω η f είναι «1-1»

Επειδή η f είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$ θα είναι συνεχής στο $[\alpha, \gamma]$ (Γιατί $\gamma \in (\alpha, \beta)$)

I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\alpha, \gamma]$

II) $f(\alpha) < f(\beta) < f(\gamma)$

Οπότε σύμφωνα με το θεώρημα των ενδιάμεσων τιμών υπάρχει $x_0 \in [\alpha, \gamma]$ τέτοιο ώστε $f(x_0) = f(\beta)$

Επειδή $f(x_0) = f(\beta)$ και η f είναι «1-1» θα έχω : $x_0 = \beta$ (Άτοπο) (Γιατί $\alpha < x_0 < \gamma < \beta$ ή $x_0 < \beta$)

Άρα η f δεν είναι «1-1»

II)

I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[x_0, \beta]$

II) f' παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (x_0, β)

III) $f(x_0) = f(\beta)$

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος του Rolle στο κλειστό διάστημα $[x_0, \beta]$. Άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\rho \in (x_0, \beta)$ τέτοιο ώστε να ισχύει $f'(\rho) = 0$

Έχω $\alpha < x_0 < \rho < \beta$ ή $\alpha < x_0 < \rho < \beta$

III)

I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\alpha, \gamma]$

II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (α, γ)

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[\alpha, \gamma]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi_1 \in (\alpha, \gamma)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f'(\xi_1) = \frac{f(\gamma) - f(\alpha)}{\gamma - \alpha}$$

$$f'(\xi_1) = \frac{f(\gamma) - f(\alpha)}{\gamma - \alpha} > 0$$

$$\left. \begin{array}{l} f(\gamma) > f(\alpha) \\ \gamma > \alpha \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} f(\gamma) - f(\alpha) > 0 \\ \gamma - \alpha > 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{f(\gamma) - f(\alpha)}{\gamma - \alpha} > 0$$

I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\gamma, \beta]$

II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (γ, β)

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[\gamma, \beta]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi_1 \in (\alpha, \gamma)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f'(\xi_1) = \frac{f(\beta) - f(\gamma)}{\beta - \gamma}$$

$$f'(\xi_2) = \frac{f(\beta) - f(\gamma)}{\beta - \gamma} < 0$$

$$\left. \begin{array}{l} f(\beta) < f(\gamma) \\ \beta > \gamma \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} f(\beta) - f(\gamma) < 0 \\ \beta - \gamma > 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{f(\beta) - f(\gamma)}{\beta - \gamma} < 0$$

Έχω : $\alpha < \xi_1 < \gamma < \xi_2 < \beta$ Οπότε $\xi_1 < \xi_2$

I) f' συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\xi_1, \xi_2]$ (Ως παραγωγίσιμη)

II) f' παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (ξ_1, ξ_2)

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[\xi_1, \xi_2]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f''(\xi) = \frac{f'(\xi_2) - f'(\xi_1)}{\xi_2 - \xi_1} < 0$$

$$\left. \begin{array}{l} f'(\xi_1) > 0 \\ f'(\xi_2) < 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} -f'(\xi_1) < 0 \\ f'(\xi_2) < 0 \end{array} \right\} \Rightarrow f'(\xi_2) - f'(\xi_1) < 0$$

$$\left. \begin{array}{l} f'(\xi_2) - f'(\xi_1) < 0 \\ \xi_2 > \xi_1 \end{array} \right\} \Rightarrow \left. \begin{array}{l} f'(\xi_2) - f'(\xi_1) < 0 \\ \xi_2 - \xi_1 > 0 \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{f'(\xi_2) - f'(\xi_1)}{\xi_2 - \xi_1} < 0$$

4.

Έστω f μια συνάρτηση δυο φορές παραγωγίσιμη στο διάστημα $[\alpha, \beta]$ για το οποίο ισχύουν $f(\alpha) = f(\beta)$, $f'(\alpha) > 0$

Να αποδείξετε ότι:

I) υπάρχει $\xi \in (\alpha, \beta)$ τέτοιος ώστε $f'(\xi) = 0$

II) υπάρχει $\gamma \in (\alpha, \beta)$ τέτοιος ώστε $f''(\gamma) < 0$

III) αν επιπλέον είναι $f'(\beta) > 0$ υπάρχει $x_0 \in (\alpha, \beta)$ τέτοιος ώστε $f''(x_0) = 0$

I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\alpha, \beta]$ ως παραγωγίσιμη

II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (α, β)

III) $f(\alpha) = f(\beta)$

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του

θεωρήματος του Rolle στο κλειστό διάστημα $[\alpha, \beta]$. Άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (\alpha, \beta)$ τέτοιο ώστε να ισχύει $f'(\xi) = 0$

I) f' συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\alpha, \xi]$ (ως παραγωγίσιμη)

II) f' παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (α, ξ)

Οπότε η συνάρτηση f' ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του

θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[\alpha, \xi]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\gamma \in (\alpha, \xi)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f''(\gamma) = \frac{f'(\xi) - f'(\alpha)}{\xi - \alpha}$$

$$f''(\gamma) = \frac{f'(\xi) - f(\alpha)}{\xi - \alpha} = \frac{0 - f'(\alpha)}{\xi - \alpha} = - \frac{f'(\alpha)}{\xi - \alpha} < 0$$

Γιατί:

$$(\xi > \alpha, f'(\alpha) > 0) \text{ ή } (\xi - \alpha > 0, f'(\alpha) > 0) \text{ ή } \frac{f'(\alpha)}{\xi - \alpha} < 0 \text{ ή } - \frac{f'(\alpha)}{\xi - \alpha} < 0$$

III)

- I) f συνεχής στο κλειστό διάστημα $[\xi, \beta]$ (ως παραγωγίσιμη) }
 II) f παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα (ξ, β) }

Οπότε η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[\xi, \beta]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $\delta \in (\xi, \beta)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f''(\delta) = \frac{f'(\beta) - f'(\xi)}{\beta - \xi}$$

$$f''(\delta) = \frac{f'(\beta) - f'(\xi)}{\beta - \xi} = \frac{f'(\beta) - 0}{\beta - \xi} = \frac{f'(\beta)}{\xi - \alpha} > 0$$

Γιατί:

$$(\beta > \xi, f'(\beta) > 0) \text{ ή } (\beta - \xi > 0, f'(\beta) > 0) \text{ ή } \frac{f'(\alpha)}{\xi - \alpha} > 0$$

Επειδή $f''(\gamma) < 0$ και $f''(\delta) > 0$ θα έχω: $f''(\gamma) \cdot f''(\delta) < 0$

Οπότε: $\left\{ \begin{array}{l} \text{I) } f'' \text{ συνεχής στο } [\gamma, \delta] \\ \text{II) } f''(\gamma) \cdot f''(\delta) < 0 \end{array} \right.$

Άρα η συνάρτηση f ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος του Bolzano στο κλειστό διάστημα $[\gamma, \delta]$ Οπότε θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (\gamma, \delta)$ τέτοιο ώστε $f''(x_0) = 0$

5.

Έστω δυο συναρτήσεις f, g δυο φορές παραγωγίσιμες στο διάστημα $[0, 2004]$ με:

$$f'(2004) + g'(0) = f'(0) + g'(2004)$$

Να αποδείξετε ότι :

I) υπάρχει $x_0 \in (0, 2004)$ τέτοιος ώστε $f'(x_0) = g'(x_0)$

II) υπάρχουν $x_1, x_2 \in (0, 2004)$ τέτοια ώστε $f''(x_1) = g''(x_2)$

$$f'(2004) + g'(0) = f'(0) + g'(2004) \Leftrightarrow f'(2004) - g'(2004) = f'(0) - g'(0) \quad (1)$$

Θεωρώ τη συνάρτηση $h(x) = f'(x) - g'(x)$,

Η συνάρτηση $f(x) - g(x)$ είναι συνεχής στο $[0, 2004]$ ως διαφορά συνεχών συναρτήσεων Άρα η h είναι παραγωγίσιμη στο $[0, 2004]$ ως διαφορά είναι παραγωγίσιμων συναρτήσεων

$$h'(x) = f''(x) - g''(x) \quad x \in [0, 2004]$$

Επειδή η h είναι παραγωγίσιμη στο $[0, 2004]$ θα είναι και συνεχής

$$\left. \begin{array}{l} h(0) = f'(0) - g'(0) \\ h(2004) = f'(2004) - g'(2004) \\ f'(2004) - g'(2004) = f'(0) - g'(0) \end{array} \right\} \Rightarrow h(0) = h(2004)$$

- I) η συνεχής στο κλειστό διάστημα $[0, 2004]$ ως παραγωγίσιμη }
 II) η παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(0, 2004)$ }
 III) $h(0) = h(2004)$ }

Οπότε η συνάρτηση h ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος του Rolle στο κλειστό διάστημα $[0, 2004]$. Άρα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_0 \in (0, 2004)$ τέτοιο ώστε να ισχύει $h'(x_0) = 0$ ($h'(x_0) = 0$ με $x_0 \in (0, 2004)$) ή ($f''(x_0) - g''(x_0) = 0$ με $x_0 \in (0, 2004)$) ή ($f''(x_0) = g''(x_0)$ με $x_0 \in (0, 2004)$)

II)

- I) f' συνεχής στο κλειστό διάστημα $[0, 2004]$ }
 II) f' παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(0, 2004)$ }

Οπότε η συνάρτηση g' ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[0, 2004]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_2 \in (0, 2004)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$f''(x_1) = \frac{f'(2004) - f'(0)}{2004 - 0} = \frac{g'(2004) - g'(0)}{2004}$$

- I) g' συνεχής στο κλειστό διάστημα $[0, 2004]$ }
 II) g' παραγωγίσιμη στο ανοικτό διάστημα $(0, 2004)$ }

Οπότε η συνάρτηση g' ικανοποιεί τις προϋποθέσεις του θεωρήματος της μέσης τιμής στο κλειστό διάστημα $[0, 2004]$. Άρα θα υπάρχει ένα τουλάχιστον $x_2 \in (0, 2004)$ τέτοιο ώστε να ισχύει

$$g''(x_2) = \frac{g'(2004) - g'(0)}{2004 - 0} = \frac{g'(2004) - g'(0)}{2004}$$

Άρα υπάρχουν $x_1, x_2 \in (0, 2004)$ τέτοια ώστε $f''(x_1) = g''(x_2)$

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1.

Έστω η δυο φορές παραγωγίσιμη συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ και οι αριθμοί $0 < 2\alpha < \beta$ ώστε $f(2\alpha) = \beta$, $f(\beta) = 2\alpha$ και $f(2\alpha + \beta) = 0$. Να δείξετε ότι:

I) υπάρχει $x_0 \in (2\alpha, \beta)$ ώστε $f(x_0) = x_0$
 II) υπάρχουν $\xi_1, \xi_2 \in (2\alpha, \beta)$ με $\xi_1 < \xi_2$ ώστε $f'(\xi_1) f'(\xi_2) = 1$
 III) η εξίσωση $f''(x) = 0$ έχει λύση στο $(2\alpha, 2\alpha + \beta)$

2.

Έστω η δυο φορές παραγωγίσιμη συνάρτηση $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ με $f(0) = 1$, $f(1) = 3$ και $f(2) = 8$

α) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f'(x) = 4$ έχει τουλάχιστον μια λύση στο $(0, 2)$
 II) Να βρείτε τους $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$, ώστε για την συνάρτηση $g(x) = \alpha x^2 + \beta x + f(x)$ να ισχύουν οι προϋποθέσεις του Rolle στα διαστήματα $[0, 1]$ και $[1, 2]$
 III) Να αποδείξετε ότι η εξίσωση $f''(x) = 0$ έχει τουλάχιστον μια λύση στο $(0, 2)$

3.

Έστω η συνεχής συνάρτηση $f: [2\alpha, \beta] \rightarrow \mathbb{R}$ και ο αριθμός $\gamma \in (\alpha, \beta)$ ώστε $f(2\alpha) < f(\beta) < f(\gamma)$. Να δείξετε ότι :

I) Η f δεν είναι «1-1»
 II) Αν η f είναι παραγωγίσιμη στο $(2\alpha, \beta)$ τότε η εξίσωση $f'(x) = 0$ έχει μια τουλάχιστον λύση στο $(2\alpha, \beta)$
 III) Αν η f είναι δυο φορές παραγωγίσιμη στο $[2\alpha, \beta]$ υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in (2\alpha, \beta)$ τέτοιο ώστε $f''(\xi) < 0$

4.

Έστω f μια συνάρτηση δυο φορές παραγωγίσιμη στο διάστημα $[2\alpha, \beta]$ για το οποίο ισχύουν $f(2\alpha) = f(\beta)$, $f'(2\alpha) > 0$

Να αποδείξετε ότι:

I) υπάρχει $\xi \in (2\alpha, \beta)$ τέτοιος ώστε $f'(\xi) = 0$
 II) υπάρχει $\gamma \in (2\alpha, \beta)$ τέτοιος ώστε $f''(\gamma) < 0$
 III) αν επιπλέον είναι $f'(\beta) > 0$ υπάρχει $x_0 \in (2\alpha, \beta)$ τέτοιος ώστε $f''(x_0) = 0$

5.

Έστω δυο συναρτήσεις f, g δυο φορές παραγωγίσιμες στο διάστημα $[0, 20]$ με:

$$f'(20) + g'(0) = f'(0) + g'(20)$$

Να αποδείξετε ότι :

I) υπάρχει $x_0 \in (0, 20)$ τέτοιος ώστε $f''(x_0) = g''(x_0)$
 II) υπάρχουν $x_1, x_2 \in (0, 20)$ τέτοια ώστε $f''(x_1) = g''(x_2)$